

Waldorf Szövetség részére

MÉHECSKE PROJEKT

A debreceni Napraforgó Waldorf Iskola képviselőjében, 2018 májusában részt vettem a Radics Helga által szervezett találkozón. Itt beszélgettünk egy iskolai bemutató kaptár felállításának lehetőségéről, és a méhekkel kapcsolatos szellemi mondanivaló fontosságáról.

A Tanári Konferencia jóváhagyta a projekt megpályázását. A Waldorf Szövetség felvállalta ennek jogi útját, így jöhetett létre a pályázat, és a hozzárendelt pénz. A pályázatot megnyertük.

A projekt megvalósításának elemei:

1. Tanári Konferencia stúdium munkája
2. Méhész előadása és méz vására az adventi bazárban
3. Méhekről szóló könyvek olvasása minden osztályfokon – még doktorandusz előadása
4. Az iskolai Szent György-napi vásár kiemelt témája a méhek
5. Kapcsolatfelvétel egy méhészszel, aki családot hoz, és segít a kaptár megfigyelésében
6. Családi látogatás Ópusztaszeren a bio méhészetben
7. Kaptár behelyezése az első emeletre
8. Kaptár megfigyelésének kísérése
9. Gazdasági elszámolás – 70.000 Ft

1. A Tanári Konferencia második félévben **Steiner** munkás **előadásai**ból a **méhek lényéről és tenyésztéséről** szóló előadásokat olvastuk. Csoportmunkában dolgoztuk fel a kérdéseinket, kapcsolódtunk az eddigi antropozófiai olvasmányainkhoz.

2. **Bárdos József** Zubogyból érkezett hozzánk. Azért választottuk őt, mert a méhekkel való kapcsolata azt a példát tudta adni a közösségnek, amire törekszünk. Édesapjának kertje volt. A kerthez szervesen hozzátartozott néhány kaptár. Így Józsi gyerekkorában megtanulta édesapjától, hogy a méhekkel való együttműködés veszélytelen, ugyanakkor fontos egy kertben. Varrógépszerelő lett a szakmája. Jelenleg varrodát működtet. Emellett – mivel van kertje – elkezdett **méhészkedni**. És mivel örömet lelte benne, kaptárjai gyarapszanak. Fia egyetemista, és rendszeresen segít otthon a méhekkel való foglalkozásban. Józsi saját maga készített egy majdnem fél órás filmet, a méhek életéről az ő kertjében, amiben felöleli az évkör egészét. Nagy élmény volt hallgatni őt, hozott bemutató tárgyakat is, amiket megnézhettek a gyerekek. Majd vásárolhattunk izletese mézeiből.

3. Alsó osztályokban **Jakob Streit: Méheskönyvét**, középtagozaton **Piotr Socha: Méhek nagykönyvét** olvastuk. Felső tagozaton **Maja Lunde: A méhek története** c. regényét.

A 9. osztályba érkezett májusban Takács Mariann, aki a debreceni Agrártudományi Egyetemen doktorandusz. Két éve írja doktori munkáját a méhekről. Előadása nagyon sok értékes megfigyelést tartalmazott, sok közeli képpel. Amint elmondta, jelenleg Magyarországon ő lesz az egyetlen egyetemi szinten képzett szakember, aki a méhekkal foglalkozik. Ez a tény mindenkit meglepett, és nagyon örülünk, hogy mi megismerhettük őt!!!

Euritmiaórákon méhes versekkel, hatszög formával dolgoztunk, ezt a Tanári Kar is megvalósította művészeti munka keretén belül.

4. Az iskola minden diákja és tanára készített egy sablon **hatszögre méhecske rajzot**. Ebből a 200 rajzból díszítettük bemutatóként egyik termünk falát. (Izd. képek)

[https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2404351169577058&id=189489167729947&_xts__\[0\]=68.ARAB3yZhXAdJcwmsV5VL980NhbHUBPQ-5JTlnl3kt2a5EnbZJkV4Hb4lcGtrvQH4vhVv0fsMXSGw3OGaNLxGl6DJNaCcPL7tXb24q6iPJs42obj9hX9jMDiSUd2peDlKs1A6pxZuOpQLGFL_OoIT1gM4evgavQNvEs2EMp6ftddiL41dd2eqyBJ3c2sHZ_12Mp00yOdRuFn0DnZ6gRQK2Mibeosq7-1tN6jM0CjUNwL8eSU3XDv0gVZlaSo9sXKsux3-BLQOWxYKuB7gGd99ZViz0YyQNBdP3eqStSaQWtH-jYHsUXfi1F1s2TRrLMah-6fFVPJQWunWAC1Ams8g&_tn__=R](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2404351169577058&id=189489167729947&_xts__[0]=68.ARAB3yZhXAdJcwmsV5VL980NhbHUBPQ-5JTlnl3kt2a5EnbZJkV4Hb4lcGtrvQH4vhVv0fsMXSGw3OGaNLxGl6DJNaCcPL7tXb24q6iPJs42obj9hX9jMDiSUd2peDlKs1A6pxZuOpQLGFL_OoIT1gM4evgavQNvEs2EMp6ftddiL41dd2eqyBJ3c2sHZ_12Mp00yOdRuFn0DnZ6gRQK2Mibeosq7-1tN6jM0CjUNwL8eSU3XDv0gVZlaSo9sXKsux3-BLQOWxYKuB7gGd99ZViz0YyQNBdP3eqStSaQWtH-jYHsUXfi1F1s2TRrLMah-6fFVPJQWunWAC1Ams8g&_tn__=R)

Szent György-napon fabatkával fizetnek az árusoknak a vevők. Ebben az évben a **10-es fabatka hatszög alakú** volt, jelezve a szimbólummal a méhekre való figyelmet.

5. **Tóth Norbert** vállalta, hogy méhészetéből **egy családot ajándékoz a megfigyelő kaptárunkba**.

Norbi természetvédelmi mérnök, vadgazdálkodási mérnök, tanít az Agrártudományi Egyetemen, és maga is gazdálkodik, gyümölcsöse van és méhészete. Nagyon nyitottan és készségesen állt rendelkezésünkre. Amikor megkaptuk a **bemutató kaptárt**, összehívtunk egy megbeszélést, ahol a teremben lévő osztály tanítója, és a méhecske csoport tagjai beszélgettek vele arról, hogyan tudjuk itt jól tartani a méheket. A rajzásnál azonnal jött hozzánk, és elvitte a maroknyi kirajzott csapatot. Következő alkalommal valamiért bedugultak a méhek a csőbe, ekkor is jött Norbi, és együtt kerestük a megoldást. Norbi nagy örömmel figyelte ezt az országos kezdeményezést, és jó útnak találja.

[https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2404303046248537&id=189489167729947&__xts__\[0\]=68.ARAZEEIIG3dPoY3EsNxvF1nrPuoHMY5avzPpZT51vH8Q51oVnW5dJtN98751WfxUVG75d_gmPsjQP160vwKr7jcldrbBbnvFqx6VcNeMA0wxM4aYkq95H16dVwujc5XnJ6BOy_f6hEgWmLFN9KE3AXyQUJIMVusZLnLRY4z78phDd4mD7ue1t93KpcBoFmCnVCTeR3Yj9_dZ7-MQoJgQs1XC3aYKD1Bk4USSPs0Nm5X5ABQX-D9Narf9yFISU9-hQot2CB1_P0HOOB4OMuy_UWmBbJ08Epa5plu-YjSId6vSHBaCIYgiYqnlJtRk_M46ZMInvzf5b7gFeAlOz_gfig&__tn__=-R](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2404303046248537&id=189489167729947&__xts__[0]=68.ARAZEEIIG3dPoY3EsNxvF1nrPuoHMY5avzPpZT51vH8Q51oVnW5dJtN98751WfxUVG75d_gmPsjQP160vwKr7jcldrbBbnvFqx6VcNeMA0wxM4aYkq95H16dVwujc5XnJ6BOy_f6hEgWmLFN9KE3AXyQUJIMVusZLnLRY4z78phDd4mD7ue1t93KpcBoFmCnVCTeR3Yj9_dZ7-MQoJgQs1XC3aYKD1Bk4USSPs0Nm5X5ABQX-D9Narf9yFISU9-hQot2CB1_P0HOOB4OMuy_UWmBbJ08Epa5plu-YjSId6vSHBaCIYgiYqnlJtRk_M46ZMInvzf5b7gFeAlOz_gfig&__tn__=-R)

6. Március 30-án látogattuk meg **Ópusztaszeren Nagy Tamást**, akit Pesthidegkúton ismerhettem meg a kaptár átvételekor rendezett beszélgetésen. Személye hiteles példát mutatott annak a 6 családnak, akik vették a fáradságot, és még úgy is elindultak a messzibe, hogy lógott az eső lába, ami azt is jelentette, hogy lehet, hogy nem tudja Tamás kinyitni a kaptárakat. Szerencsére abban a 4 órában, amíg ott voltunk még a nap is kisütött. Köszönjük Helgának, hogy megismerhettük Tamást, és Tamásnak, hogy készségesen beavatott minket tanyájának életébe!

[https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2370630362949139&id=189489167729947&__xts__\[0\]=68.ARDgOhofalNFkabZagN6c9WmmgyHxLOUls7IPY2R61yFDyl20xCzxXXbHIKOAGEAGmCguNNBzNn8ZIL_qC0eRERHIWNSWIPY7rBfZYDcI9r8In9k3JdL8pL0jt0pD7PDIOKrigdDbh_10e16420SkZostTOZnCxnc16oDHGngJiApDgkewDqxug6XfUC2qFo8PsdWxRBml-vbedlkFWITXEhn8jfidNTH7sbl9nxcYdPCGCrddgt4gM_7VpsA3A0P1nhEWur9z9ORpPyQd5v3vz3OX2zeb6YJ8uWnYggF2gnXheOQLP0TMv4iZofEd8zJwJ6-t9fC6XxfdoQo02UA&__tn__=-R](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2370630362949139&id=189489167729947&__xts__[0]=68.ARDgOhofalNFkabZagN6c9WmmgyHxLOUls7IPY2R61yFDyl20xCzxXXbHIKOAGEAGmCguNNBzNn8ZIL_qC0eRERHIWNSWIPY7rBfZYDcI9r8In9k3JdL8pL0jt0pD7PDIOKrigdDbh_10e16420SkZostTOZnCxnc16oDHGngJiApDgkewDqxug6XfUC2qFo8PsdWxRBml-vbedlkFWITXEhn8jfidNTH7sbl9nxcYdPCGCrddgt4gM_7VpsA3A0P1nhEWur9z9ORpPyQd5v3vz3OX2zeb6YJ8uWnYggF2gnXheOQLP0TMv4iZofEd8zJwJ6-t9fC6XxfdoQo02UA&__tn__=-R)

7. A kaptárat március végén vettem át a Pesthidegkúton szervezett Iskola méhészeti találkozón. Az **iskola méhészeti mozgalom** szerveződését nagyon értékes folyamatnak látom. Az antropozófiai szemlélet alapján kiinduló iskolába beilleszthető mozgalom, ami nyilvánvalóan szélesebb kört fog elérni, szerintem nagyon szeretetteljesen szerveződik. Nagyon remélem, hogy ha lassan is, de megtalálja a maga jogi formáját, és addig segítséget kap a nagytestvérektől, hogy fenn tudjon maradni. A kaptárak elkészítése az iskola méhészeti szervezés által, a KULCSA volt annak, hogy nálunk is biztos alapokon indulhasson a megfigyelés. Most már mi is el tudjuk ezt készíteni, de elsőre nem sikerült volna, és a tanári karnak nem lett volna annyi szabad kapacitása, hogy ezzel kísérletezzem. Hozzáértése sem. Ezért nagyon nagy elismerés Alfonsnak és Helgának, hogy megkaphattuk ezeket a kaptárakat. Köszönet a Szövetségnek, hogy ezt pályázati pénzből tehattük!!!

A kaptárt kicsit átalakítottuk egy szombat délután, és kivettünk egy ablakot a teremben, oda furnérlapot helyeztünk, abban belevezettük a csövet. Minden nyílás hatszög alakúra lett tervezve, még a kaptár ablakának fogantyúja is. ☺

Május 3-án este érkeztek meg a méhek, miután két hétig már a megfigyelő kaptárban volt a család Norbi méhészetében, hogy szokták az új helyet, a kivezető csövet.

8. A kaptárt az első héten minden osztállyal **meglátogattuk**. Majd naponta a fél óras ebédszünetben nyitottuk meg a termet, és kijelöltük az osztálytanítóknak azokat az órákat, amikor a terem szabad. A gyerekeknek és felnőtteknek egy szabad érdeklődést kibontakoztatható lehetőséget tudunk biztosítani. Megfigyelhető, hogy hogyan alakulnak a kérdések, kik azok, akik **rendszeresen megfigyelnek**. A kirajzást az egész iskola láthatta – nagy élmény volt. Az anyát néhányan meg is foghattuk, amikor bővítettük a kaptárt, mert két hét után kinőtték. Utána láthattuk, ahogy felhúzzák az új keretre a léprendszert.

[https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2429233037088871&id=189489167729947&_xts__\[0\]=68_ARAJCH4YjdhA8oFq_e99RfQI5kACHAIyWPAT9C_6E7PrNqvjiYnbnwHoSsYbSziQAO4Bnn7Myu8S0LpPhhhpV91P5MVLLeUX9aUDrvE6PgmIj70hllQaGUBZlvMHP00e8nvC_TeAqIbnAcKpZi9NGjeFY9HmgePnlzPMICe1eDCH_toX9AntUKOLViTb-DpoYlfzmjmemZqL-m2RktBUmAj73i0pJsMvg7yW8onorOscA279iP4XRuYKj_sBsYTEhxSMKViOB7KV7fwsn5BMFP_b5tosNXAiiDibkSodzME_rvIA8qAh97_BcKprWaV-DSJEzInVywWjSY153i9nWelqhg&_tn=-R](https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2429233037088871&id=189489167729947&_xts__[0]=68_ARAJCH4YjdhA8oFq_e99RfQI5kACHAIyWPAT9C_6E7PrNqvjiYnbnwHoSsYbSziQAO4Bnn7Myu8S0LpPhhhpV91P5MVLLeUX9aUDrvE6PgmIj70hllQaGUBZlvMHP00e8nvC_TeAqIbnAcKpZi9NGjeFY9HmgePnlzPMICe1eDCH_toX9AntUKOLViTb-DpoYlfzmjmemZqL-m2RktBUmAj73i0pJsMvg7yW8onorOscA279iP4XRuYKj_sBsYTEhxSMKViOB7KV7fwsn5BMFP_b5tosNXAiiDibkSodzME_rvIA8qAh97_BcKprWaV-DSJEzInVywWjSY153i9nWelqhg&_tn=-R)

9. A rendelkezésünkre álló **70.000 ft felhasználása**: 30.000 ft Bárdos József előadása, utazási költsége. 10.000 ft kaptár bérlete. 10.000 ft méhes könyvek iskolai példánya. 20.000 ft Tóth Norbert méhésznek a család telepítéséért, és a projekt kíséretéért.

